

**Recenzja rozprawy doktorskiej**  
**Mgr Emilii Kłos–Jasińskiej pt. „ Adaptacja skali Caring Nurse-Patient**  
**Interaction Short Scale (CNPI-23) do warunków polskich”**

**Promotor:** Prof. dr hab. med. Elżbieta Krajewska-Kułał

Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

**Promotor pomocniczy:** Dr Katarzyna Głodowska

Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu

Współczesne pielęgniarstwo jako profesja i nauka wymaga od pielęgniarek wykorzystania i uzupełnienia wiedzy z wielu pokrewnych dziedzin w tym medycyny, psychologii, pedagogiki, etyki jak również zarządzania. Świadczy to o tym, że pielęgniarstwo jest wielowymiarowe i zajmuje się różnymi aspektami funkcjonowania człowieka. Należy zatem przyznać, że od wielu lat pielęgniarstwo jest filarem nauk o zdrowiu. Światowa Organizacja Zdrowia w zakresie funkcji pielęgniarstwa coraz częściej podkreśla działania na rzecz postępu w praktyce pielęgniarstwa. Obecnie w świecie medycznym funkcjonuje zasada EBNP (Evidence-Based Nursing Practice) praktyka pielęgniarstwa oparta na faktach naukowych. Ta zasada popiera ideę prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie. Współczesne pielęgniarstwo jest więc bardzo złożoną działalnością na rzecz ciągłego zwiększania jakości i efektywności praktyki pielęgniarstwa i pozostaje stałym wyzwaniem dla prowadzenia badań naukowych.

Problem jaki podjęła się rozstrzygnąć Doktorantka dotyczy adaptacji skali Caring Nurse-Patient Interaction Short Scale (CNPI-23) do warunków polskich.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska Pani Mgr Emilii Kłos-Jasińskiej liczy 134 stron maszynopisu. Bibliografia zawiera 132 pozycje dobrane poprawnie i są to głównie aktualne publikacje krajowe i zagraniczne dotyczące powyższego zagadnienia.

Układ pracy typowy, powszechnie przyjęty w dysertacjach doktorskich z dziedziny medycyny i nauk o zdrowiu. Rozprawa zawiera wstęp wprowadzający w problematykę podjętego zagadnienia, część teoretyczką, część metodologiczną- cel pracy, problemy szczegółowe i hipotezy badawcze, metody i materiał badawczy oraz część empiryczną- wyniki przeprowadzonych badań a także dyskusję, wnioski, piśmiennictwo, streszczenie pracy w języku polskim i angielskim oraz załączniki: spis tabel, spis rycin, zgoda Komisji Bioetycznej i narzędzie badawcze.

Temat pracy aktualny i adekwatny do prezentowanych treści pracy. Sformułowanie tematu pracy poprawne.

Wstęp pracy liczy prawie dwie strony i jest przygotowany poprawnie. Część dotycząca teoretycznej analizy problemu liczy 19 stron i została przygotowana wyczerpująco. Doktorantka omówiła kolejno zagadnienia dotyczące rozwoju zawodu pielęgniarstwa, opieki i troski jako istoty pielęgnowania oraz teorii opieki transpersonalnej Watson. Doktorantka w części teoretycznej przedstawia również zasady walidacji narzędzi badawczych i wymogi psychometryczne dla narzędzi badawczych.

Doktorantka w części metodologicznej poprawnie sformułowała cel główny pracy oraz problemy badawcze i hipotezy. Do realizacji problemów badawczych wybrano odpowiednią metodę sondażu diagnostycznego i technikę ankietowania. Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej – UMB- R-1002/183/2019. Badania przeprowadzono od grudnia 2019 roku do

grudnia 2020 roku w Szpitalu NZOZ nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu oraz Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji Wydziału Zdrowia Publicznego na kierunku pielęgniarstwo. Do przeprowadzenia badań wykorzystano 350 kwestionariuszy ankiet. Ostatecznie do analizy statystycznej zakwalifikowano 299 kwestionariuszy ankiet wypełnionych poprawnie, po wykluczeniu tych które nie zawierały wszystkich odpowiedzi lub wykazywały braki w danych demograficznych. Respondenci zostali poinformowani o celowości badania, anonimowości i możliwości rezygnacji z uczestnictwa na każdym etapie badania. W części metodologicznej Doktorantka szczegółowo omówiła konstrukcję skali CNPI-23 oraz etapy walidacji. Uzyskane wyniki badań poddano analizie statystycznej. Analizę statystyczną przeprowadzono przy użyciu pakietu statystycznego STATISTIKA 10 PL. Ze względu na brak normalności rozkładu zmiennych zależnych do analiz statystycznych użyto testów nieparametrycznych, takich jak: test U Manna-Whitneya, test Kruskala-Wallisa, test istotności współczynnika korelacji rang Spearmana oraz test ANOVA Friedmana.

Część empiryczna zajmuje 59 stron i dotyczy adaptacji skali Caring Nurse-Patient Interaction Short Scale (CNPI-23) dla pielęgniarek, studentów pielęgniarstwa i rodziców. W tej części rozprawy Doktorantka szczegółowo i logicznie przedstawia uzyskane wyniki badań. Analiza wyników badań została opracowana czytelnie i precyzyjnie w postaci tabel oraz rycin ze szczegółową ich interpretacją.

Na uwagę zasługuje Dyskusja, która jest bardzo dobrze przeprowadzona. Doktorantka rzeczowo, szczegółowo i szeroko przedyskutowała własne wyniki z danymi z piśmiennictwa. Świadczy to o dogłębnej znajomości tematu i wykazuje bardzo dobre przygotowanie Doktorantki do krytycznej analizy bieżącego piśmiennictwa zagranicznego i polskiego, oraz własnych obserwacji.

Piśmiennictwo jest dobrze dobrane, starannie opracowane i właściwie cytowane.

Na podstawie przeprowadzonych badań i analizy danych Doktorantka przedstawiła trzy zasadne wnioski i jeden postulat wskazujący na dalsze przeprowadzenie badań szczególnie w grupie pacjentów i członków rodzin w celu nieustannej weryfikacji trafności i rzetelności skali.

Reasumując należy podkreślić, że przedłożona mi do oceny rozprawa doktorska Mgr Emilii Kłos-Jasińskiej stanowi samodzielne i oryginalne dzieło oraz dowodzi umiejętności operacjonalizacji naukowej prawidłowego formułowania problemów badawczych, rzeczowego i klarownego przedstawienia wyników badań oraz właściwej, krytycznej ich interpretacji. Merytoryczna, metodologiczna i redakcyjna strona pracy doktorskiej nie budzi zastrzeżeń.

Rozprawę doktorską Mgr Emilii Kłos-Jasińskiej oceniam bardzo wysoko i pozytywnie oraz uważam, że wyniki przeprowadzonych badań powinny zostać rozpowszechnione w formie publikacji.

Praca spełnia warunki Ustawy o stopniach i tytule naukowym.

Mam zaszczyt przedstawić Senatowi Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku wniosek o wyróżnienie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie Mgr Emilii Kłos-Jasińskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Z wyrazami szacunku  
*Teresa Kulik*  
Prof. zw. dr hab. n. med. Teresa Kulik

**Prof. zw. dr hab. n. med. Teresa Kulik**  
Zakład Edukacji Zdrowotnej  
Wydział Nauk o Zdrowiu  
Uniwersytet Medyczny w Lublinie